

Postanowienie z dnia 1 czerwca 2006 r.

III SW 5/06

1. Komitet wyborczy partii politycznej nie może zaciągać kredytu bankowego na cele związane z wyborami. Kredyt bankowy może zaciągnąć partia polityczna, która następnie może przelać go na fundusz wyborczy i z tego funduszu zasilić konto komitetu wyborczego.

2. Naruszeniem art. 110 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm.), prowadzącym do odrzucenia sprawozdania wyborczego, jest pozyskanie przez komitet wyborczy po dniu wyborów środków finansowych z jakiegokolwiek źródła, w tym także z funduszu wyborczego partii politycznej.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Józef Iwulski (sprawozdawca), Roman Kuczyński, Jerzy Kwaśniewski, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 czerwca 2006 r., sprawy ze skargi Komitetu Wyborczego Centrum na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 kwietnia 2006 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e

Uchwałą z dnia 10 kwietnia 2006 r. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie wyborcze Komitetu Wyborczego CENTRUM o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 25 września 2005 r., z powodu naruszeń art. 110 ust. 4 pkt 1 i art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rze-

czypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm.). W uzasadnieniu uchwały Państwowa Komisja Wyborcza wywiodła w szczególności, że w wyniku badania sprawozdania wyborczego i załączonych do niego dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią i raportem biegłego rewidenta, stwierdziła, iż Komitet pozyskał na cele związane z wyborami środki finansowe w kwocie 407.352,62 zł, które były gromadzone na rachunku bankowym Komitetu prowadzonym przez B. Bank SA Oddział Regionalny w W. Na dochody Komitetu składają się środki pieniężne w wysokości 382.317,04 zł, przelane z konta funduszu wyborczego, odsetki od środków na rachunku bankowym w wysokości 35,58 zł i środki finansowe w kwocie 25.000,00 zł, pochodzące z kredytu bankowego zaciągniętego przez Komitet Wyborczy na podstawie umowy kredytowej z dnia 23 września 2005 r. z B. Bankiem SA w W. Kredyt został jednorazowo przelany na rachunek Komitetu Wyborczego w dniu 23 września 2005 r. Zgodnie z art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej, Komitet Wyborczy partii Centrum, był uprawniony do pozyskiwania środków finansowych jedynie z funduszu wyborczego partii Centrum. To partia, a nie Komitet Wyborczy, powinna zaciągnąć kredyt, przelać go na fundusz wyborczy, a następnie jego środkami zasilić konto Komitetu Wyborczego. W przypadku Komitetu Wyborczego CENTRUM jego finansowanie odbyło się bez pośrednictwa funduszu wyborczego, to jest z naruszeniem art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że Komitet Wyborczy naruszył także art. 110 ust. 4 pkt 1 Ordynacji wyborczej, ponieważ w dniu 8 grudnia 2005 r., czyli po dniu wyborów, przyjął na swoje konto bankowe z konta funduszu wyborczego partii wpłatę w wysokości 2.018,11 zł. Naruszenie art. 110 ust. 4 pkt 1 i art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej stanowiło przesłankę odrzucenia sprawozdania wyborczego na podstawie art. 122 ust. 1 pkt 3 lit. a i d Ordynacji wyborczej.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego CENTRUM złożył skargę na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 kwietnia 2006 r., wnosząc o jej uchylenie. W uzasadnieniu skargi wywiodł w szczególności, że kredyt bankowy został uzyskany wyłącznie na cele wyborcze, na pokrycie najbardziej niezbędnych wydatków. Kredyt został przelany na rachunek Komitetu Wyborczego, gdyż było to warunkiem jego uzyskania w tej wysokości i w tym terminie. Środki finansowe pochodzące z tego kredytu zostały wydatkowane wyłącznie na cele wyborcze, w sposób prawidłowo udokumentowany. Państwowa Komisja Wyborcza nie odniosła się do argumentu, że transfer kredytu na konto Komitetu wynikał z decyzji banku i był warunkiem jego przyzna-

nia. Nie był więc „wynikiem inicjatywy samego Komitetu”. W działaniach Komitetu nie można dopatrzeć się zamiaru nieujawnienia funduszy wyborczych, a więc cele założone w art. 111 Ordynacji wyborczej i art. 35 ustawy o partiach politycznych nie zostały naruszone. W uzasadnieniu skargi podniesiono również, że Państwowa Komisja Wyborcza nie wyjaśniła, jak należy rozumieć „pozyskiwanie” środków po dniu wyborów (art. 110 ust. 1 pkt 4 Ordynacji wyborczej), a w szczególności, czy dotyczy to tylko „wpłat nowych i zewnętrznych”, czy także „przepływów wewnętrznych w obrębie funduszy wyborczych w okresie rozliczeń rachunków”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 3 lit. d Ordynacji wyborczej, Państwowa Komisja Wyborcza odrzuca sprawozdanie wyborcze w wypadku stwierdzenia przyjęcia przez komitet wyborczy partii politycznej środków finansowych pochodzących z innego źródła niż Fundusz Wyborczy tej partii. Jest to konsekwencja regulacji zawartej w art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej, według którego środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić jedynie z funduszu wyborczego tej partii tworzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych. Przepis ten ma charakter kategoriyczny i wynika z niego, że niedozwolone jest przyjmowanie przez komitet wyborczy partii politycznej środków finansowych z jakiegokolwiek innego źródła niż fundusz wyborczy tej partii. Skarżący Komitet niewątpliwie przyjął bezpośrednio na swoje konto bankowe wpłatę kredytu, a więc nastąpiło to z pominięciem funduszu wyborczego partii, czyli z naruszeniem art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej. Dla tej oceny bez znaczenia są podnoszone w skardze argumenty o warunkach udzielenia kredytu i jego wydatkowaniu na cele wyborcze. Komitetowi nie jest bowiem stawiany zarzut nieprawidłowego wydatkowania tych środków, a naruszenie art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej ma charakter obiektywny. Wykładnia taka była wielokrotnie, w sposób całkowicie jednolity, prezentowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności w postanowieniu składu siedmiu sędziów z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 3/02 (OSNP 2003 nr 4, poz. 80), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że brak winy lub niski stopień zawinienia w naruszeniu prawa nie mają znaczenia dla oceny zasadności odrzucenia sprawozdania wyborczego partii na podstawie art. 122 ust. 1 pkt 3 lit. d Ordynacji wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza jest zobowiązana do odrzucenia sprawozdania wyborczego w razie naruszenia przez komitet wyborczy

przepisów Ordynacji wyborczej niezależnie od przyczyny tego naruszenia (postanowienie składu siedmiu sędziów z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 4/02, OSNP 2003 nr 4, poz. 81; por. też postanowienia składu siedmiu sędziów z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 6/02, OSNP 2003 nr 4, poz. 83 oraz z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 2/02, OSNP 2003 nr 4, poz. 79). Dodatkowo należy wskazać, że komitet wyborczy partii politycznej w ogóle nie może zaciągać kredytu bankowego na cele związane z wyborami, gdyż może to czynić tylko komitet wyborczy wyborców (art. 111 ust. 6 Ordynacji wyborczej). Państwowa Komisja Wyborcza trafnie więc wywiodła, że w przypadku komitetu wyborczego partii politycznej kredyt bankowy powinna zaciągnąć partia polityczna (art. 36 ust. 3 ustawy o partiach politycznych), która następnie powinna przełać go na fundusz wyborczy i z tego funduszu zasilić konto komitetu wyborczego.

Zgodnie z art. 110 ust. 4 pkt 1 Ordynacji wyborczej, zabrania się pozyskiwania środków przez komitet wyborczy po dniu wyborów. Również ten przepis jest kategori- ryczny, a w jego treści nie ma rozróżnienia źródeł (sposobów) pozyskiwania środków finansowych. Oznacza to, że naruszeniem tego przepisu, prowadzącym do odrzuce- nia sprawozdania wyborczego (art. 122 ust. 1 pkt 3 lit. a Ordynacji wyborczej) jest pozyskanie przez komitet wyborczy po dniu wyborów środków finansowych z jakiegokolwiek źródła, w tym także z funduszu wyborczego partii politycznej. Również w tym przedmiocie orzecznictwo Sądu Najwyższego jest utrwalone. Zgodnie z posta- nowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2005 r., III SW 4/05 (OSNP 2005 nr 22, poz. 364), naruszeniem art. 110 ust. 4 pkt 1 Ordynacji wyborczej jest przyjęcie przez komitet wyborczy jakiegokolwiek kwoty pieniężnej po dniu wyborów, niezależnie od tego, w jakich okolicznościach to nastąpiło (por. też postanowienia Sądu Najwyż- szego z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 5/02, OSNP 2003 nr 4, poz. 82; z dnia 18 maja 2005 r., III SW 5/05, OSNP 2005 nr 22, poz. 365 oraz z dnia 18 maja 2005 r., III SW 6/05, OSNP 2005 nr 22, poz. 366).

Z tych względów na podstawie art. 123 ust. 2 i 3 Ordynacji wyborczej orze- czono jak w sentencji.

=====